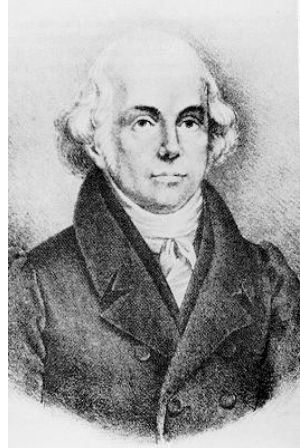

Sauli Siekkinen

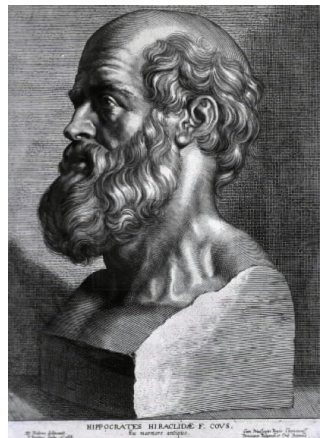
Homeopatian maailmankuva

Saksalainen lääkäri Samuel Hahnemann (1755–1843) julkisti homeopatian periaatteet ensi kerran vuonna 1796. Myöhemmin ilmestyivät kaksi Hahnemannin pääteosta vuonna 1810 julkaistu *Organon der Rationellen Heilkunst* ja seuraava vuonna ilmestynyt *Materia Medica Pura*. Hahnemann kuitenkin kirjoitti Organoninsa esipuhetta yhä uudelleen myöhempiin painoksiin aina vuoteen 1842 saakka ja selvitti siinä homeopatian keskeisiä oppeja. Karkeasti ajatellen homeopatialla on kaksi yleistä periaatetta.

1. Similia- eli samankaltaisuuden periaate: ”samanlainen parantaa samanlaista” (similia similibus curantur).
2. Potensointi laimentamalla ja ravistelemalla.

Samankaltaisuusperiaatteen mukaisia käsityksiä oli esitetty jo antiikissa. Hippokrateen (noin 460–360 eKr.) aikana hoitokäsityksiin kuuluivat sekä samankaltaisuuden että vastakkaisuuden periaate (contraria contrariis curantur). Vastakkaisuuden periaate perustuu siihen, että kulloistakin oiretta vastaan taistellaan sille vastakkaisella, oiretta tukahduttavalla aineosalla. Samankaltaisuuden periaatteessa taas lähdetään siitä, että

sairauden eliminoimiseksi pitää kärsiä samankaltainen sairaus, jolloin ne kumoavat toisensa ja ihminen paranee. Antiikin toinen merkittävä lääkäri Galenos (noin 130–200) kohotti kuitenkin vastakkaisuuden periaateen ensisijaiseksi lääkinnässä. Vastakkaisuuden periaate oli sittemmin käytössä vuosisatoja, myös Hahnemannin aikana. Hahnemann ei hyväksynyt vallitsevaa, allopatiaksi (kreik. *allois* = erilainen) nimeämäänsä lääkintää. *Organonin* esipuheessa hän arvostelee aikansa lääkäreitä kovin sanoin: ”Kun vanhan koulukunnan lääkärit eivät tiedä, mitä tehdä kroonisille sairauksille, he käyttävät sokeasti niin kutsuttuja muuntavia (*alterantia*) lääkeaineita, joista ensisijaisin on kauhistuttava *mercuralia* (kalomeli, syövyttävä sublimaatti ja elohopeavoide). He antavat näitä aineita suurissa annoksissa ja antavat vaikuttaa kauan sairaassa kehossa, että saavat tuhoisilla keinoillaan viimeisimmänkin terveyden rippeen täydellisesti katoamaan” (esipuhe kuudenteen painokseen).

Hahnemannin mainitsema allopatia on kuitenkin eri asia kuin nykyajan koululääketiede. 1800-luvulla käytettiin virallisessa lääkinnässä yhä keskiaikaisia menetelmiä, jotka usein edistivät pikemminkin kuolemaa kuin elämää.

Potilaille annettiin mm. oksennus- ja ulostuslääkkeitä suurina annoksina, elohopeaa syljenerityksen lisäämiseksi, ja suonta iskettiin ”liian veren” poistamiseksi. Usein taudin hoitamatta jättäminen tai hoitaminen homeopaattisesti tuotti paremman tuloksen kuin tavanomainen hoito. Lontoon koleraepidemian aikana v. 1854 oli pienin sairaalapotilaiden kuolleisuus London Homoeopathic Hospital’issa.

Hahnemann alkoi tutkia samankaltaisuuden periaatetta tarkemmin kääntäessään englantilaisen William Cullenin lääkeluetteloa saksaksi. Eräässä artikkelissa esitettiin kiinanpuun kuoren parantavan malariaa, koska kasvi on niin kitkerän makuista. Tämä selitys ei riittänyt Hahnemannille, vaan hän kokeili kiinanpuun kuorta itseensä, ja lyhyessä ajassa hänelle kehittyivät kaikki malarian oireet. Hahnemann teki useita kokeiluja eri kasveilla ja mineraaleilla ja havaitsi, että samankaltaisuuden laki toimii muitakin aineita käytettäessä. Hän antoi menetelmälle nimen kreikan kielen sanoista *homoios pathos*: samankaltainen sairaus.

Hahnemann ehti elämänsä aikana kokeilla noin sataa lääkeainetta itseensä ja käytti myös oppilaitaan ja perhettään koehenkilöinä. Hahnemann tutki lääkeaineita yksitellen ja mahdollisimman puhtaina, vaikka sen aikainen lääketiede käytti yhdessä lääkeaineessa aina vähintään neljää eri ainesosaa. Lääkeaineen vaikutusta tuli tutkia nimenomaan terveillä ihmisillä, jotka sitten kokeilun aikana kirjassivat kaikki uudet oireet muistiin. Tärkeää oli kirjata myös mielentilaan ja tunteisiin liittyvät oireet. Hän kirjasi ylös myös kaikki oireita pahentavat ja helpottavat yksityiskohdat, kuten vuorokaudenajan, säätilan, asennon ja meneillään olevat toiminnot. Näin syntyi *Materia Medica*, jossa on kuvattu mahdollisimman yksityiskohtaisesti kaikki tietyn lääkeaineen aiheuttamat oireet. Käytännön työssä homeopaatti vertaa potilaan oireita ja lääkeaineista annettuja kuvauksia keskenään. Kun löytyy vastaavuus, lääkeaine auttaa todennäköisesti potilaan oireisiin.

Hahnemann huomasi kokeissaan, että potilas, jolle annettiin oireita vastaavaa homeopaattista lääkettä, sai aluksi hyvinkin rajuja oireiden pahenemiskriisejä ennen kuin paraneminen pääsi käynnistymään. Välttääkseen näitä aggrevaatioita Hahnemann laimensi lääkeaineensa yhä laimeammiksi. Kun lääkeaineen teho kuitenkin samalla heikkeni, hän keksi alkaa ravistella liuosta voimakkaasti laimennusten välillä. Näin hän kehitti potensoinnin. Ravistelu eli

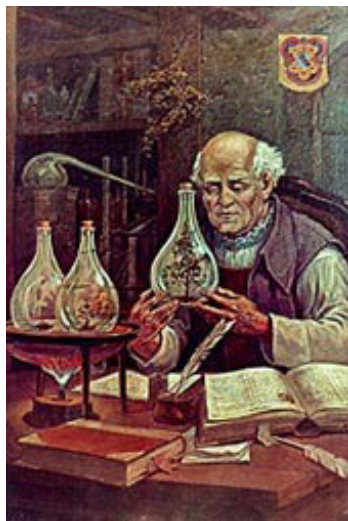
potensointi lisäsi lääkkeeseen dynaamista voimaa, jota tarvittiin sairauden voittamiseksi.

Hahnemann huomasi, että laimennetuilla ja potensoiduilla lääkeaineilla aggrevaatioita esiintyi vähemmän ja ne tehosivat aikaisempaa paremmin. Hän loi säännöt, joiden mukaan potenssin vahvuus riippuu toisaalta sairauden vaikeudesta, toisaalta ihmisen elämänvoiman tasosta.

Hahnemannin mukaan sairaudet ovat ihmisen hengenkaltaisen, itsesäätelevän elämänvoiman vahingoittumista taudinaiheuttajan dynaamisesta vaikutuksesta. Tuo vahingoittunut elämänvoima saa aikaan erilaisia tuntemuksia, joita yhteisnimellä kutsutaan sairaudeksi (Organon §10). Hahnemannin mukaan elävissä organismeissa on jatkuvasti dynaaminen tasapaino, jota taudinaiheuttajat siirtävät toiseen suuntaan. Toisinaan kaksi taudinaiheuttajaa voi kumota toisensa, jos ne ovat tarpeeksi samankaltaisia. Esimerkiksi hän antaa sikotaudin oireiden häviämisen lehmänrokon puhkeamisen jälkeen. Nämä taudit eivät kuitenkaan katoa vaan vahvempi taudinaiheuttaja peittää heikomman (Organon §38). Hahnemann ei kuitenkaan pitänyt tärkeänä tietää, miten vahingoittunut elinvoima saa aikaan oireiden ilmenemisen tai taudin puhkeamisen. Hän ei myöskään etsinyt aikansa lääkäreiden tavoin sairauden takaa yhtä teoreettista perussyytä (*prima causa morbi*), vaan hänelle sekä terveys että sairaus olivat dynaamista prosessia tasapainon säilyttämiseksi ja lääkärin ainoana velvollisuutena oli palauttaa sairaustila jälleen terveydeksi (Organon §1).

Ajatus elävissä organismeissa vaikuttavasta hengenkaltaisesta elämänvoimasta oli yleisesti vallalla vielä 1800-luvun tiedemaailmassa. Siinä missä koululääketieteen edustajat yrittivät huonolla menestyksellä avustaa elämänvoimaa karkottamaan taudinaiheuttaja ulostus- ja oksetuslääkkeiden avulla sekä suoneniskennällä, Hahnemann luki oireita kuin kirjaa ja määräsi lääkkeet samankaltaisuusperiaatteen mukaan. Hahnemann uskoi taudin oireiden olevan luojan luoma järjestelmä, jotta sairaudet voitaisiin

tunnistaa ja siten parantaa (Organon §14). Maailmankatsomuksessaan Hahnemann heijastaa useita alkemistin ja lääkärin Paracelsuksen (1493–1541) oppeja. Ajatus luonnosta kuin luettavana kirjana esiintyy selkeänä Paracelsuksen signatura-opis-
sa. Sen mukaan luoja on antanut kasveille ja muille luonnonaineksille ulkoisia tunnusmerkkejä (signatura), jotka ilmaisevat, minkä taudin hoitoon niitä voidaan käyttää. Esimerkiksi keltaisten kasviuutteiden voidaan ajatella auttavan maksasairauksiin. Kansanlääkintä eri maissa perustuu usein tällaisille pinnallisille ulkoisille vastaavuuksille. Todellisten vastaavuuksien löytäminen vaatii sen sijaan syvempää luonnon tuntemusta ja perehtymistä Paracelsuksen ja muiden alkemistien maailmankatsomukseen.

Paracelsus näki ihmisessä useita muita periaatteita kuin vain kirkon opin mukaiset ruumiin ja hengen. Näistä ehkä hänen lääkirintyönsä kannalta merkittävin oli elämänvoima, jota hän nimitti Archaeukseksi. Paracelsuksen mukaan Archaeus on elämänhenkäys, joka läpäisee kaikki elävät olennot ja antaa niille kyvyn liikkua. Ihmisessä käyttövälinettä, johon Archaeus sisältyy, kutsutaan Mumiaksi. Nykyisen teosofisen terminologian mukaan Archaeusta voidaan kutsua elämäneetteriksi ja siihen liittyviä ominaisuuksia eeterisiksi.

Mumia taas on Praaninen tai eetteriruumis. Varsinainen teosofinen eeterinen kaksoispuoli on kuitenkin Paracelsuksen Evestrum. Evestrum on hahmo, joka muodostaa ruumiin muodon. Paracelsuksen omin sanoin: ”Evestrum on yhteydessä Ikuiseen. Kuoleman jälkeen Evestrum jää maan päälle ja kertoo, kokeeko ihminen iloa vai kärsimystä.”

Alempaa mieltä eli teosofian astraaliruumista Paracelsus nimitti Corpus Sideribukseksi, ja hänen mukaansa kaikki sairaudet voidaan jakaa karkeasti kahteen ryhmään elementaaliin ja sidereaaliin. Elementaaliset sairaudet liittyvät fyysiseen tai eetteriruumiiseen ja ovat niiden vahingoittumista ulkoisten tekijöiden tai väärin elämäntapojen vaikutuksesta. Sidereaaliset sairaudet liittyvät taas astraaliruumiiseen. Ne syntyvät joko kuluttavista tunnetiloista ja mielihaluista tai tähtien vaikutuksesta mikrokosmokseen. Hahnemann näki kaikissa sairauksissa sekä fyysisiä että psyykkisiä oireita. Mielisairauksia hän luonnehtii seuraavasti: ”Ne eivät kuitenkaan muodosta sairauksien ryhmää, joka voitaisiin selvästi erottaa kaikista muista sairauksista, sillä kaikissa niin kutsutuissa ruumiillisissa sairauksissa mielentila on aina muuttunut; ja kaikissa sairauksissa, joita meitä on kutsuttu parantamaan, potilaan mielentila tulee tarkoin havainnoida muiden oireiden ohella, jos haluamme saada taudista tarkan kuvan ja hoitaa sen menestyksellä homeopaattisesti.” (Organon §210)

Hahnemannin mukaan psyykkiset sairaudet voivat johtaa ruumiillisiin häiriötiloihin ja päinvastoin. ”Kuitenkin kuten juuri sanoin on olemassa muutamia tunneperäisiä sairauksia, jotka eivät ole kehittyneet sellaisiksi yksin ruumiillisista sairauksista mutta joissa päin vastoin keho voi vain hieman huonosti ja jotka saavat alkunsa ja säilyvät tunneperäisten syiden kuten pitkäaikaisen ahdistuksen, huolien, ärtymyksen, vääryyden ja pitkäaikaisen suuren pelon ja kauhistuksen vuoksi. Tällaiset tunneperäiset sairaudet ajan kuluessa tuhoavat ruumiillisen terveyden suurelta osin.” (Organon §225)

Tutkittuaan sairauksien ilmenemistä ja ihmisen elämänvoiman kykyä torjua eri sairaudet Hahnemann tuli siihen tulokseen, että sairaudet johtuvat kroonisista taudinaiheuttajista eli miasmoista. Ihanteellisessa olotilassa ihmisen elämänvoima pystyy pitämään nämä taudinaiheuttajat kurissa, mutta elämänvoiman vaurioituttua

väärän ruokavalion, fyysisen kulumisen tai huonojen elämänolosuhteiden vuoksi miasmat pääsevät ilmenemään. Sekä terveys että miasmat ovat dynaamisia prosesseja. Elämänvoima on värähtelyä ja sen vaurioituessa vahingollinen värähtely miasman muodossa pääsee esiin. Siten myös hoidon tulee olla dynaamista ja se tulee suunnata taudinaiheuttajaa vastaan.

Lähes kaikkien kroonisten sairauksien takaa Hahnemann löysi yhden taudinaiheuttajan, psoran, joka on syy sekä ruumiillisiin että psyykkisiin häiriötiloihin. Hahnemannin mukaan psora on ulkopuolinen taudinaiheuttaja, joka on ollut ihmiskunnan kiusana satojen sukupolvien ajan (Organon §81). Psora ilmenee lievässä muodossa vain muutamina rakkuloina ja kutinana toisinaan puhkeaa kroonisiksi sairauksiksi kuten masennukseksi, epilepsiaksi, riisitaudiksi, astmaksi, syöväksi, verenvuodoiksi ja tuhansiksi muiksi yksilöidyiksi taudeiksi (Organon §80). Psoran ilmiäsu kuitenkin riippuu ilmastollisista tekijöistä, fyysisestä kunnosta, elämäntavoista ja mielentilasta. Psora ja Hahnemannin löytämät kaksi muuta miasmaa, syfilis ja sycosis aiheuttavat joko yksin tai yhdessä kaikki ihmiskunnan sairaudet. Niiden puhjettua esiin sairautta ei voi enää parantaa ruokavaliolla, liikunnalla ja muilla terveillä elämäntavoilla. Taudit saattavat joksikin aikaa rauhoittua mutta puhkeavat sitten esiin muodossa tai toisessa ilman mitään erityistä näkyvää syytä.

Psora on tärkein miasma eli taudinaiheuttaja, ja sen yleisin ilmenemismuoto on kutina. Psoran ilmenemiseen johtaa väärä ajattelu sekä kroonisten ihosairauksien ja kutinan tukahduttaminen vääränlaisilla hoidoilla. Psora on läsnä kaikissa ihmisissä, ja se on pohjimmiltaan kaikkien sairauksien syy. Jos ihmiskunta olisi vapaa psorasta, kaksi muutakaan miasmaa eivät pystyisi ilmenemään. Psoran tunnistaminen ja hoitaminen homeopaattisesti ovat avaimet kaikkien sairauksien voittamiseen. Psora ilmenee jo pienillä lapsilla tavallisemmin peräaukon kutinana, ärtyisyytenä ja itkuisuutena. Se vääristää ruokahalun johtaen joko sen puutteeseen eli anoreksiaan tai ylensyöntiin. Mielessä se aiheuttaa levottomuutta, energian ja

rohkeuden puutetta ja pelokkuutta. Kasvoissa psora ilmenee kalpeutena ja toistuvina nenäverenvuotoina. Se muuttaa myös hikoilun joko runsaaksi, pahanhajuiseksi tai lopettaa sen kokonaan. Kaihi, vuotava tai tukkoinen nenä ovat myös psoran ilmiäsuja. Se aiheuttaa väsymystä ja huonoa rasituksensietoa. Hammassärky, päänsärky sekä verentungos päässä ovat psoran ilmenemismuotoja. Iholla ja hiuspohjassa psora ilmenee kutinana, hilseilynä erilaisina ihottumina sekä hiusten ennenaikaisena lähtemisenä tai harmaantumisena. Psoran aiheuttama kutina on pahin öisin vuoteenlämmössä. Psora aiheuttaa myös paiseita ja ihon bakteeritulehduksia. Psoran kiusaamat ihmiset kärsivät uneliaisuudesta, painajaisunista tai muuten runsaasta unennäöstä. He narskuttavat hampaitaan yöllä tai kuorsaavat. Aamuisin psora aiheuttaa pahoinvointia sekä suun kuivumista. Se ilmenee myös vatsakipuina, ummetuksena tai ripulin ja ummetuksen vuorotteluna. Psora aiheuttaa lisäksi verisiä tai limaisia ulosteita.

Sycoottinen miasma johtuu gonorrean eli tippurin tukahduttamisesta väärillä hoidoilla. Sen tultua esiin, ruumiin elämänvoima ei voi enää palauttaa terveyttä. Sycosis vaurioittaa verta ja limakalvoja. Se aiheuttaa astman, anemian ja virtsaputkentulehdukset. Sycosiksen tunnuspiirre on kudosten liikakasvu, joka ilmenee syylinä ja polyyppeina. Sycosiksen tunnuspiirteiden erottaminen muista miasmoista on tärkeää, jotta hoito voidaan suunnata sitä kohtaan. Sycoksiksen eräs tärkeimmistä luonteenpiirteistä on moraalisten arvojen rappio. Potilas, joka kärsii sycoksiksesta, saa nautintoa säädyttömistä asioista, eikä hänellä ole kaipuuta korkeampiin henkisiin asioihin. Hän valitsee mieluummin samanlaisten rappioituneiden ihmisten seuran ja kuluttaa aikaansa lukemalla halpoja rakkausromaaneja. Hänen ajatuksensa pyörivät maallisissa asioissa ja suhteissa. Sycosis yhdistyneenä psoraan saa aikaan todella halpamaisen ihmisen. Hän pyrkii salaamaan kaikki pahat taipumuksensa ja on samalla täynnä pelkoa ja ahdistusta kiinnijäämisestä.

Sycoottiselle miasmalle on tyypillistä luottamuksen puute. Siitä kärsivä ihminen ei voi luottaa edes ystäviinsä tai sukulaisiinsa.

Sycosis saa myös aikaan päättämättömyyden ja huonon muistin. Tyypillisimmillään potilas ei muista kadunnimiä, ihmisten nimiä, tapaamisia tai edes asioita, jotka tapahtuivat hiljattain. Sycosis tuhoaa kaikki hengelliset tunteet ja saa ihmisen kiinnostumaan itsekäästi vain omista asioistaan sekä salaamaan visusti kaikki heikkoutensa. Hän valehtelee ja käyttää karkeaa kieltä. Sycosispotilaalla on huono keskittymiskyky eikä hän pysty kunnolla oivaltamaan ongelmansa luonnetta. Hän tietää, että hän toimii väärin ja katuukin ehkä tekemisiään, mutta muilta hän salaa ne tarkkaan. Hän kenties kiroaa kohtalonsa mutta ei voi paljastaa sen synkkää salaisuutta kenellekään.

Hahnemannin kolmas miasma on syfilis. Syfilis aiheuttaa tyypillisimmillään haavaumia. Homeopaattinen miasma syntyy kuitenkin näiden syfiliittisten haavojen parantamisesta väärin keinoin eli tukahduttamalla ne kortisonivoiteilla tai muilla allopaattisilla hoidoilla. Syfilis vaurioittaa verta ja luita ja aiheuttaa pitkäaikaisia, kivuliaita haavaumia. Erona sycokseen on, että syfiliittiset haavat ovat syviä ja niissä on selvä kudostuho, kun taas sycosis tuottaa pinnallisia haavoja. Syfiliittisessä haavassa on vain kudostuho eikä liikakasvua, kun sycosis aiheuttaa päinvastoin liikakasvua mutta ei kudostuhoa. Syfiliksen tunnistaa samoin monista selvistä luonteenpiirteistä. Potilas on tyypillisimmillään heikko ja haluton. Hän muistuttaa taipumuksiltaan pikemminkin eläintä kuin ihmistä. Eräs tärkeä piirre on, että oireet pahenevat lämmössä ja erityisesti yöllä vuoteessa. Syfilispotilas pystyy pettämään kaikki läheisensä, jopa omat perheenjäsenensä kaksinaamaisen käyttäytymisensä vuoksi. Hänen ruumiineritteensä kuten hiki ja virtsa sekä hengitys haisevat pahalle. Syfilis aiheuttaa rauhasen turpoamista sekä erittäviä ja katteisia haavautumia. Syfiliksestä kärsivä ruumis mätänee ja haisee, ja samalla potilas kohdistaa likaisuuden pelkonsa ulkomaailmaan. Hän pesee hampaitaan, käsiään ja jalkojaan useita

kertoja, eikä silti vapaudu bakteerikammostaan. Syfiliittinen äiti pesee lapsiaan jatkuvasti eikä silti usko heidän olevan tarpeeksi puhtaita. Itse hän kärsii käsienvesupakosta.

Tyypillistä syfilikselle on, että ruumiin tai haavojen eritteet eivät paranna potilaan tilaa mitenkään. Syfilispotilas saattaa kärsiä kovasta kuumeesta, mutta runsas hikoilu ei helpota häntä lainkaan. Syfilis aiheuttaa puhtaimmillaan tuhoa. Alkuvaiheessa syfilispotilas välttää rasvaisia ruokia ja pitää kylmistä juomista, mutta vain niin kauan, kun kudostuho ei ole alkanut. Siinä vaiheessa potilas kärsii erittävistä haavaumista, jotka eivät kuitenkaan kutise. Kutina on luonnon ja elämänvoiman keino korjata vaurioita ja rakentaa uutta, mutta kun kudostuho on alkanut, korjausmekanismit eivät enää toimi eivätkä haavat kutise.

Erona Hahnemannin kolmen miasman välillä on, että psoran ilmitulo johtuu väärästä ajattelusta kun taas sycosis ja syfilis johtuvat väärästä elämäntavoista. Psora ei tuota mitään orgaanisia vaurioita vaan rajoittuu pelkästään toiminnallisiin häiriöihin. Sycoottinen miasma pureutuu syvemmälle elimistöön ja saa solut vaeltamaan vääriin paikkoihin ja kasvamaan liiallisesti muodostaen kasvaimia. Syfilis tunkeutuu taas syvimmälle elimistöön aiheuttaen kudosten tuhoa ja lopulta niiden kuoleman. Sycosis ja syfilis ovat sukupuolitauteja, joskin homeopatiassa niillä ei tarkoiteta pelkästään tunnettujen bakteerien välittämiä tippuria ja kuppaa vaan syvemmällä, energeettisellä tasolla olevia taipumuksia näihin sairauksiin. Nämä miasmat ovat olleet ihmiskunnan vaivana tuhansia vuosia ja tarttuneet sukupolvelta toiselle aiheuttaen sekä sukupuolitaudit että muut sairaudet.

Hahnemannin jälkeen homeopatian tutkijat ovat löytäneet uusia miasmoja, nimittäin tuberkuloottisen ja kanseroottisen (syöpä) miasman. Eräät tutkijat pitävät myös HIV:iä uutena, entisistä poikkeavana miasmana. Tärkein miasmojen lähde nykyaikana on kuitenkin sairauksia tukahduttavat allopaattiset hoidot, jotka painavat pinnalliset, alkuvaiheessa olevat taudit syvemmälle, josta ne sitten

myöhemmin ilmenevät eri muodossa aiheuttaen suurempaa vauriota ja kroonisempia sairauksia.

Hahnemannin mukaan ihminen ei pysty pelkästään oikealla ravinnolla ja elämäntavoilla estämään miasmojen ilmituloa vaan tarvitsee sairauksien puhjetessa oikeanlaisia homeopaattisia lääkkeitä. Karkeasti homeopaattiset lääkkeet jaetaan kolmeen ryhmään:

1. Eläinkunnasta saataviin valmisteisiin
2. Kasvikunnasta saataviin valmisteisiin
3. Mineraalikunnasta peräisin oleviin valmisteisiin

Kaikilla ryhmillä on omat tunnusmerkkinsä, vaikka jokaiseen niistä kuuluu satoja lääkkeitä. Esimerkiksi eläinkunnasta peräisin olevat lääkkeet tuottavat puhtaina terveissä koehenkilöissä hajotavia vaikutuksia, kuten tulehduksia ja tuberkuloottisia muutoksia sekä vaikuttavat hermojärjestelmään. Koehenkilöt eivät kuitenkaan koskaan kärsi elämänvoiman puutteesta.

Kasvikunnasta ja mineraalikunnasta saavilla lääkkeillä on usein samankaltaisia vaikutuksia, koska kasvit keräävät itseensä maasta mineraaleja. Ruohovartisissa kasveissa on paljon piitä, ja sen vuoksi niiden vaikutus on samankaltainen kuin homeopaattisen piin (Silicea). Mikään luontokunnista ei ole erillään toisistaan, vaan kaikilla niillä on vuorovaikutus keskenään.

Paracelsuksen mukaan myös kasveilla ja eläimillä on astraaliruumis, ja ne ovat alttiita planeettojen vaikutuksille aivan kuin ihminenkin. Archaeus eli elämäneetteri taas läpäisee kaikki luontokunnat. Eeteriset voimat edistävät kasvua, ja puhtaimmillaan niiden toiminta ilmenee bakteereissa ja yksinkertaisissa kasveissa. Sopivissa olosuhteissa ne kasvavat ja lisääntyvät täyttäen koko elin-tilan kuten rikkaruohot pellolla.

Kaikki kasvit eivät kuitenkaan kasva näin rajattomasti. Kehittyneemmät kasvit kuten hyönteisten pölyttämät koristekasvit pysyvät suhteellisen pieninä eivätkä leviä juuriensa kautta. Korkeammalle kehittyneissä elämänmuodoissa kuten selkärangaisissa

kasvu pysähtyy tietyn vaiheen jälkeen eikä uudistumista tapahdu, vaikka osa esimerkiksi raajaa amputoituu pois. Alkeellisemmat eläimet voivat vielä kasvattaa itselleen uuden ulokkeen kuten meritähti sakaran tai sisilisko hännän. Kasvun pysäyttäjänä toimii kehittynyt astraalisuus.

Astraaliruumis syntyy hienojakoistamalla ja hajottamalla fyysistä ja eetteriruumista, ja se sisältää kehittyneempiä viettejä. Astraaliruumis antaa myös mahdollisuuden kommunikaatioon muun elollisen maailman kanssa. Kasveilla kehittyneempi ja monimutkaisempi kukka kertoo lisääntyneestä astraalisesta vaikutuksesta. Meden, tuoksun ja värikkäiden kukkien avulla kasvit kommunikoiivat hyönteismaailman kanssa. Astraaliruumiin hajottava toiminta myös eriyttää aineelliseen ruumiiseen ulokkeita. Inhimillisen kulttuurin mahdollistajana on pidetty kehittyneitä käsiä sekä peukalo-sormiotetta. Muun muassa ihmisapinat eivät pysty koskettamaan peukalollaan jokaista muuta sormea. Myös kasvikunnassa liuskaiset, kättä ja sormia muistuttavat lehdet kertovat kehittyneestä astraalisuudesta.

Astraalisuuden kehittyessä elämänvoima ja eetteriruumis vastaavasti kuihtuvat. Kasveilla hedelmän kehittyessä lehdet ja muu osa kasvia yleensä kuolevat. Myös ihmisyhteisöissä syntyvyys vähenee koulutustason noustessa. Elämä maailmankaikkeudessa pohjautuukin näiden kahden järjestelmän, eeterisen ja astraalisen väliselle polariteetille. Lapsuus ja nuoruus ovat kasvun aikaa ja niitä ohjaa eetteriruumis. Vanhuuden kynnyksellä ihminen kuihtuu ja käpertyy. Tuota prosessia hallitsee astraalisuus. Eeterisyys ilmenee joustavina, notkeina nivelinä.

Astraalisuus saa taas verisuonet kalkkeutumaan ja nivelet jäykistymään. Vastaavalla tavalla kaikki ihmisen sairaudet voidaan periaatteessa johtaa eetteriruumiin ja astraaliruumiin välisen tasapainon häiriintymisestä. Esimerkiksi syöpä kasvaa eeteristen lainalaisuuksien mukaan ilman astraalisuuden kontrollia eli pyrkii täyttämään koko elintilan aivan kuin bakteerit elatusmaljalla.

Koko luomakunta heijastelee siis eteerisyyttä ja astraalisuutta eri asteissa. Lääkintätyössä merkityksellinen vastaavuus ihmisen sairaustilojen ja lääkeaineiden välillä on löydettävissä juuri tuossa eteeristen ja astraalisten voimien ilmen-nyksen asteessa. Kehittynyt astraalisuus ilmenee kasveissa liuskaisina lehtinä, pienenä kokona, kehittyneenä kukkana ja usein myrkyllisyytenä. Tällaiset kasvit auttavat usein hermostollisiin, astraalisiin vaivoihin. Leinikki (*Ranunculus*) on liuskalehtinen, keltakukkainen, myrkyllinen kasvi, jota kasvaa pelloilla rikkaruohona. Karja jättää sen säännönmukaisesti syömättä. Leinikistä tehty homeopaattinen valmiste auttaa muun muassa kolmoishermosärkyyn ja vyöruusun aiheuttamaan kipuun. Samaan leinikki-kasvien sukuun (*Ranuncula-ceae*) kuuluu perennakasvina tunnettu kärhő (*Clematis*), joka leviää maanmyötäisesti ja jonka lehdet ovat taas vähemmän liuskottuneita. Nämä ominaisuudet viittaavat hallitsevaan eteerisyyteen.

Homeopaattinen *Clematis* auttaakin sukupuolielinten vaivoihin kuten kivistulehdukseen ja vaikeutuneeseen virtsaamiseen. Leinikin astraalisuuden ja kärhön eteerisyyden väliin asettuu kylmänkukka (*Pulsatilla*), joka auttaa etupäässä naisten hermostollisiin vaivoihin kuten itkuherkkyyteen ja hysteriaan mutta myös anemiaan. Tunnusomaisinta *Pulsatilla*lle on kuitenkin oireiden nopea vaihtelu.

Kaikkein suurin astraalinen vaikutus leinikkikasveista on ukonhatulla (*Aconitum*), jonka voimakkaasti liuskoittuneet lehdet ja kehittynyt sormustinmainen kukkapohjus ilmaisevatkin astraalisuutta. Ukonhatun myrkky saa aikaan ensioireina raajojen tunnottomuutta ja pistelyä, joita seuraa kuumuuden tunne. Homeopatiassa *Aconitum* auttaa esimerkiksi ensimmäisiin flunssaoireisiin, jolloin virus on iskenyt nenän limakalvoille. Pää on astraalisuuden keskus ihmisessä, ja päähän tai siinä oleviin aistielimiin iskevät taudit liittyvät yleensä astraalisuuteen. Kuumuutta tuottavan vaikutuksensa vuoksi *Aconitum* auttaa myös kuumetauteihin. Koska se on kuitenkin vahvasti astraalinen lääke, sitä ei tule antaa ellei potilaalla ole samaan aikaan tunneperäisiä oireita kuten ahdistusta, levottomuutta tai kuolemanpelkoa.

Oma ryhmänsä ovat suoraan taudinaiheuttajista valmistetut lääkkeet, nosodit. Nämä tehdään vastaavin homeopaattisin menetelmin uuttamalla ja laimentamalla. Tunnettuja nosodeja ovat psorinum, tuberculinum ja syfilinum. Nämä valmistetaan psoriasiksen, tuberkuloosin ja syfiliksen pesäkkeistä iholla tai syvemmällä kudoksissa. Niille on tyypillistä, että niille ei ole olemassa vastalääkkeitä kuten muille homeopaattisille valmisteille.

Homeopaattiset lääkkeet ovat valmistusmenetelmänsä ja hienojakoisen vaikutusmekanisminsa vuoksi alttiita ulkoisille vaikutteille. Voimakkaat tuoksut kuten eukalyptus, mentoli ja kamferi

tuhoavat yleensä tuon hienojakoisen energeettisen vaikutuksen. Myös potilaan nauttima kahvi tai tupakka neutraloivat lääkekuurin vaikutuksen. Näistä syistä homeopaattiset lääkkeet tulee säilyttää kuivassa, pimeässä paikassa ja erillään hajuvesistä ja ruokatarvikkeista. Potilaan on lisäksi lääkekuurin aikana syytä välttää tupakointia ja kahvin juontia, joskin kahvia voi ottaa pahenemiskriisin pysäyttämiseksi, jos homeopaatti niin määrää. Jopa piparminttua sisältävää hammastahnaa on syytä välttää.

Homeopaattisten lääkkeiden määrääminen on tarkkaa ja vaatii lääkärin perehtymistä kaikkiin potilaan oireisiin, elämäntapoihin ja ympäristöön. Yleensä homeopaatin vastaanotolle on varattava ainakin tunti aikaa. Myös nykyistä länsimaista laajemman maailmankuvan omaksuminen auttaa ymmärtämään sairauksien kirjoa ja lääkkeiden valintaa. Hahnemannin opetuksille perustuvan klassisen homeopatian periaatteet voidaan tiivistää kolmeen latinkieliseen sanaan: simile, simplex, minimum. Simile, samanlainen muistuttaa samankaltaisuuden periaatteesta. Simplex, yksi, ainoa muistuttaa, että kerrallaan käytetään vain yhtä lääkeainetta. Minimum, pienin mahdollinen määrä, muistuttaa puolestaan periaatteesta, että parantamiseen käytetään pieni määrä laimennettua lääkeainetta. Jos lääke ja sen potenssi on valittu oikein näiden periaatteiden mukaisesti, jopa ihmeparantumisia voidaan odottaa. Homeopaattinen lääkekuuri edellyttää potilaalta kuitenkin elämäntapojen muutosta, jotta paranemiseen liittyvät prosessit käynnistyisivät ja lääkekuurin teho tulisi näkyviin.